



Nro. 34.

A' FELS. AUSTR. CSÁSZÁR, ES AP. KIRÁLY  
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

Indult Bétsből, Kedden Aprilis 26. dik napján,  
1808-ik esztendőben.

B é c s.

A' mult szombaton (e' hónap 23-kán) reggel, Károly ő Császári Feü Hertzegsége Albert ő Kiralyi Hertzegségével, 11 óratájban pedig Felséges Urunk és Afzfzonyunk a' Sakszoniai Antal Hertzeggel és Hertzeg Afzfzornyal, 's számos kísézőikkel egyetemben, kivánt jó egészségben megérkeztek ide.

A' Magyar országi hajozó tsatornák és hajozás Privilegiált Társasága' Karlstadi osztályának az a' határ nélkül való megtiszteltetésbéli elfelejthetetlen szerentséje vala e' hónap' 3-kán, hogy ennek Követi és néhány főbb részesei, nev szerént a' Lichtens-

teini Ház mostani Kormányozója Hertzeg Lichtenstein, Gróf Schaffgotsche Gotthard Antal, Gróf Aspremont Gobert János, és Gróf Bathyan Károly eő Feő Meltságok, a' Felségtől ezen Társasághoz rendeltetve lévő Királyi Biztos Cs. K. Kanarás és Valóságos Titkos Tanácsos Gróf Apony Antal eő Fő Milga által vezetettvén, a' Császárné és Királyné eő Felsége eleibe botsáttafsanak, és eő Felségének azon kéréseket, mellyet a' fenntisztelt Társaság a' maga közelébről tartott közönséges gyűlésében meghatározott, és a' melly abban áll, hogy a' Karlstad-tól a' Magyar tengerpartok (littorale) felé vivő, belső Magyar országnak az Adriticum tengerrel való özfzetsatoltatására tzélozó, 's a' Társaság költségén nagy munkával készült mesterséges útat, a' maga Felséges néveről neveztetni engedje-meg Császárné és Királyné eő Felsége, eleibe terjeszthessék eő Felségének. A' F. ges Monarcháné az említett Királyi Biztos Ur által ezen czél eránt tartott beszédre, leg kegyesebb lebotsátkozással való kifejezésekkel, és a' Társaság közjót tárgyazó törekedésével való kegyelmes meglegedésének kinyilatkoztatásával, felelni, 's annak tisztelettel telyes kérését megengedni, kegyesen méltoztatott. Ez a' út tehát, a' melly a' tenger partjától fogva 17 mértföldnyire, járhatatlan havasokon, tsak nem három ezer Bétsi nyomnyi magasságra, azonban olly lafsanlafsan való emelkedéssel, készítettett, hogy a' leg meredekebb helyeken a' hágás, egy Bétsi rúd hozfzuságnyi úton 4 tzolnál többet nem teszzen, 's következőképpen azt okozza, hogy 4 jó lovak 40 mázsa terhet minden segítő lovak és kerékkötés nélkül elvonhatnak — ez az út tehát, melynek készítettésében a'

leg nagyobbra való iparkodás e'képpen vételkedett a' munkabéli vakmerőséggel az elsőség felett, a' maga köz hafznú voltára nézve pedig kevés hasonlót esmér, mostantól fogva, Ludovika Útjának (Via Ludovicae, v. Lndovicea) betses nevezetével díszeskedik.

### Északi Európa.

A' Swéd ország ellen való Orosz és Dánus Had. hirdetések közönségesé tettük volt, idejekben. Az Orosz Udvar ellen adott már a' Swédek Királya is ki egy Nyilatkoztatást, melly Mártziusnak 11. kén költ és e'képpen jött ki a' Stockholmi 's az után a' Koppenhágai 's egyéb idegen Ujsagokban: —

„Az Orosz seregek ellenséges módon békötök Swéd Finnlandiába. Ezt a' telegrafus adta leg elsőben hírül ö K. Felségének; azután egy Proklamatio, melly ezen tartományban az ö Orosz Császári Felsége nevében közönségesé tétetett, és a' melyben elállás és felkelés javasoltatik a' lakosoknak, az ellenségeskedések előre való hadhirdetés nélkül; valamelly régi haragból vévén fázimázásokat, 's egy hazaáruló (Sprengporten) által kormányoztatván, a' ki az Orosz fővezér mellett tartózkodik: mind ezek utálságot gerjesztő és olyan történetek, a' mellyeknek kevés példájok találhatók. Hát még ha a' két Udvarok között tsak nem régiben kötöttett barátság gondolóra vétetik, 's ezen ellenségeskedések egy Szövetséges társ ellen intéztetődni szemléltetnek: már ekkor sem érezni eléggé, sem megnevezni nem lehet ezt az igazságtalanságot. Feljegyzi ezt a' Historia. Megteté-e' minden időnkbeli rettenetéseket. —

„Azon időben, mikor az elnyomatott Prin-  
tzek' és Státusok' sorsa megilletni láttatott az Orosz  
birodalom érzékenységet; mikor ez észébe kezdette  
venni az Európát fenyegető veszedelmeket: ő Ki-  
rályi Felsege is hasonló érzékenység által vezérel-  
tetvén, beléállott azon kötésbe, a' melly egy szom-  
szédhoz, egy baráthoz, és egy független Monárchá-  
hoz viseltető bizodalomban helyheztedődött. Ő Orosz  
Cs. Felsege szövetséget állított vala fel a' köz jóra  
nézve; jufsa volt Frantzia országtól a' véle kötött  
feltételeknek telyesítettéseket megkivánni; ereje is  
volt a' maga. és minnyájunk jussát védelmezni. Ő  
Swéd K. Felsege szövetséget kötött véle, 's mos-  
tánában még is megtámogatik tőlle, éppen azért,  
hogy szövetségese volt, holott soha sem kötött  
egy Princz is szövetséget ennél nagyobb megsér-  
thetetlenességnek reménlésével. A' Császár személye-  
sen meg bántatott vala az által, hogy Frantzia or-  
szág egyátallyában nem akarta telyesíteni egy hely-  
behagyással megerősített kötésnek feltételeit; és  
az által is, hogy a' neki tartozó tisztelet sok versben  
megsértetett. Az Orosz nemzet boszszankodott,  
hogy közönséges képpen vad és barbarus nevezettel  
illetődött. A' köz ügghöz tsatólta végezetre ma-  
gát minden, a' mit egy Országlófszének szentnek kell  
tartani. Nem megmásolhatatlannak lehetett-e' hinni  
a' Császárnak azon nyilatkozatását: hogy minden  
békéséges felteteleket vizsgálva fogna vetni, akar  
melly hafznosok lennének is azok ránézve, hatsak  
az Orosz névnek betsületével, a' hazá bátorságával,  
's egész Európá tsendefiségevel meg nem egygyez-  
nének. A' jelenvaló idő már kimoudotta iteletét a'  
feiól, 's a' jövendő is még jobban meg fogja éreztet-

ni, azt, hogy miképpen teljesítették ezen nagy tzelok a' Tilsiti kötés által. Sem a' fegyvernyúgvásról, sem ezen békefégről nem tudósittatott a' Király (a' melly egészfzen ellenkezett az egygyezésel); előbb, hanemtsak mikor már a' békefége megkötöttetett vala; midön ö Felsége ekkor magát még háboruban lenni szemlélvén, ujj fegyvernyúgvást ajánlott az ellenségnék, hanem megtagadó válaft kapott; midön tehát a' maga Német tartományainak védelmezésekre magát ö K. F.ge erőtelennek lenni szemlélvén, azokat odahagyni kéntelenítettett. —

„Ezen kárvallás után, melynek az Orosz birodalom' elválása volt az oka, a' hadakozás' mezejétől egészfzen eltávozva lenni szemlélvén magát ö K. F.ge, már tsak azon iparkodott, hogy azon tsendefséggel, mellyet országának fekvése láttatott néki igérni, békefégeben élhessen. Igért kötelefségeit az Orosz birodalom eránt hűséggel teljesityén, azt várta ettől, hogy felvett Systemájának külömbözése mellett is, igazsággal fog ö K. F.gehez a' múltakra nézve viseltetni. Ö K. F.ge az Orosz seregeket az ö hadi munkájokban hadi hajói által segítette; nékiek a' maga fegyveres házait megnyitotta; az ellenségnék azon ajánlásait, mellyeket ö K. F.gének ez a' verekedés heves folyása alatt tett vala, holott ekkor az Orosz tartományokból a' fegyveres nép ki volt vitettetve, el nem fogadván, az Orosz Udvarnak megjelentette; a' melly ajánlások között találtott ez is, hogy, ha a' Swéd Király az Orosz birodalomtól elállana, néki a' XII-dik Károly által elvesztetett Swéd tartományokat minden kerekdedségeivel egygyütt vízfza szerezné. Ö K. F.ge ugyan minden ditséret felett valónak tartja magát azért,

hogy ilyen ígéreteknek ellenek állhatott: hanem reméli, hogy az az erőszakoskodás, melyet ő K. F. ge azon Hatalomságtól szenved, a' kihez ily nagy kimélléssel viseltetett, annyival igazságosabban meg fog ítéltetni.

„Tavaly Oktober' 6-kán azt a' projektomot terjesztette az Orosz Udvar ő Swéd Királyi F. ge eleibe, hogy a' Napkeleti tengert, a' képpen, mint az Északi Hatalomságok az 1780-dik esztendőben megegygyeztek, zárja-bé az idegen (Anglus) hadi hajók előtt. Ő Királyi F. ge ezen tekintetben kézfnek lenni ajánlotta magát arra, hogy alkudozás által véghez vífzi Angliával azt, hogy ez, a' Napkeleti tengerre egy hadi hajót is bé nem fog a' Sund' szorosán küldeni, valaméddig ezen tengernek környékén semmi hadi készületek nem tétetődnek. Az Orosz birodalom nem kívánhatta azt, hogy Swétzia néki oltalmazó bástya gyanánt szolgáljon Anglia ellen, s hajós seregeit és kereskedését feláldozza, azért, hogy Kronstadtot és Revált védelmezze. Ezt kívánni valósággal sok lett volna. A' Finnlandiai lakosokhoz intéztetett Proklamatzión kívül, a' Papokhoz és a' Swéd ármádiához is intéztetett az Oroszok résziről egyegy Proklamatzió. (\*) — (A' folytatása ezen Swéd nyilatkoztatásnak a' jövő postán következik).

(\*) Most itt következnek a' mingyár említett két Proklamatziók. Az első ezek közzül irott czédulákban állott, melyeket a' Finnlandiai határokon osztottak ki a' Papoknak az Oroszok; a' foglalajk enyiben áll: — “

„Uraim! Legyetek olyan jók, hogy fogadjátok úgy ezen Proklamatziót, mint bátorság' zálló-

gát, 's közöljétek értelmét a' ti megyéitekben talál-  
tató lakosokkal, a' melly után azonnal meg fognak  
közzitekbe az ö Orosz Császári Felsege' részéről a'  
védelmező őrállók érkezni. — A' második Prokla-  
mazio ez volt: —

„Katonák! Fajdalommal kéntelenítettik ö Csá-  
szári Felsege a' maga seregeit Finnlandiába akarhatja  
ellen bészállítani, melly tsak arra való, hogy ben-  
neteket hathatósan védelmeztesen, és a' tsendessé-  
get 's békefséget, Finnlandiának boldogságára, fenn-  
tartafsa. Hogy ezen igafságos célját elérhesse ö  
Cs. F.ge, megparantsólta vala nekünk, hogy mi tü-  
zet ne adjunk réatok addig, míg ti önnön szabadsá-  
gotokról és tsendességetekről el nem felejtkeztek és  
réánk előbb tüzet nem adtok. Nagy szomorúságunk-  
ra azonközben ti ezt már megtselkedtétek. Mi azon-  
közben még egy versben megujjitjuk az ö Cs. F.ge  
által előnkbe adatott rendelést, és bizonyofsá tévén  
a' Finnlandiai nemzetet az ö Cs. F.ge jó indulatja  
felől, kezességet vállalunk az ö F.ge erántatok vi-  
seltető kegyelmefségiért. Ti jó Finnlandusok! a'  
kik ellenségeskedésre engedtétek vétetni magatokat,  
ti szánakozásra méltók vagytok, honnyotokat és  
házaitok népit elhagyván, a' halál' keresésire indúl-  
tatok az igafságtalan ügyért.

„Katonák! az én igen kegyelmes Császárom  
megparantsólta nekem, hogy minnyágotoknak, a' kik  
a' fegyvert önként leteszitek, megigérjem, hogy  
házaitokhoz szabadon visszfa terhettek, vagy a' hova  
tettzik oda mehettek; és hogy ennek felette min-  
den puskáért 2 Rubelt, minden kardért vagy egyéb  
e'féle fegyverért egy Rubelt, és minden lóért 10  
Rubelt fizettessek néktek. Ki ne betsülné közötte-

330  
tek a' tsendes életet, és ki ne sietne az igazságtalan iusurrektzióbol kiállani, oly véggel, hogy az én igen kegyelmes Fejedelmeknek védelmezése alatt, békeséges, tsendes, és boldog életre szert tehesen. Költ a' Lovisai fő hadi szálláson Febr. 22-kén, 1808-ban. — “

„Buxhövdén,

Koppenhága, April. 5-kén. A' Krefztely nevű Linea hajó szerentsétlenségének kimenetelét már egézfzen tudjuk. Annak kapitánya Jessen életben maradt, és Angliába átvitett. Rothe, Top, Farry, Thostrup nevű tisztek, ki gyengébb ki terhesebb sebet kapján, feküsznek. Willemoes, Lütken, Soland, és Daehlerup, elestek. Ez a' Willemoes az a' Hadnagy volt, a' ki azon nevezetes Aprilis 2-kán, mikor Nelson Koppenhágát szorongatta, ennek hajója ellen oly módon viaskodott, hogy magától ezen nagy tengeri vezérről is megdítstertetett.

Az Angliából ide érkezett újj hírek szerént véghetetlen kézűleteket tesznek az Anglusok. Nevezetes az, hogy a' kisdéd hajókat fegyverkeztetik nagy számmal. Februariusban 150 olyan hajót készítettek egygyik kikötöhelyekben a' kivezéshez, mellyek közzül mindeniken tíz-tíz ágyuk találtatnak, s a' mellyek felől olyan hír szárnyal, hogy nem soká a' Norvégiai partokat akarják megtámadni véllék.

Nagy Britannia,

A' b. e. Foxnak a' Stuart Házzól irott munkája, mellyet nagy kívánsággal vár az Angliai olvasó nép, minden órán ki fog kerülni a' nyomtató sajtó alól; még pedig úgy, hogy ugyan azon időben ki



fog annak német fordítása is jöni. Az a' Timæus nevű, Londonban tartózkodó Német Májor ennek is a' fordítója, a' ki a' Hume' Angliáról való Historiáját igen jó némettséggel fordította volt.

A' Parlamentomban ismét a' felett vetélkedtek ezen napokban néhány jó beszédű tagok, hogy azon Dánus hadi hajókat, a' mellyeket tavaly a' Koppenhágái kikötőhelyből elhoztak, úgy tartsák-e' mint magok tulajdonát, vagy mint a' mellyek, tsak mint zállog úgy volnának nállok. — Lord Sidmonth (Ad-dington) így beszélt: — “

„Mi ezeket a' hajókat tsak gondviselésünk alá vettük, következésképpen nem tarthatjuk tulajdonunknak őket. Mind a' közönséges hitelnak mind Britannia betsületének megtarthatása kívánniak, hogy ne fordítsuk a' magunk szolgálatunkra ezen hajókat. Azt mondják ugyan az ellenkező értelemben lévők, hogy mi sem köteleztetünk ezen tekintetben megtartani ígéretünket, minthogy a' Dániai Udvar sem erősítette meg a' Kapitulatziót. — „De hogy is erősíthetette volna ő azt meg, a' mit gyalázatnak tartott? Ezen esztendőben Febr. 17-kén azért ímátkoztak a' Parlamentom és a' Ministerek a' Mindenhatónak, hogy tegye szerentséfsé fegyvereinket. Azonközben ha ezekre áldást kívánunk, szükség, hogy azon kezdjük a' dolgot magunk, hogy igafságos voltunk által az áldást megérdemeljük. En tehát azt projektálom: hogy viseltsünk olyan gondot a' Dánus hajókra, hogy a' békeség' idejének elkövetkezéséig olyan állapotban maradjanak, mint mi általvettük azokat.

Az ország' Lord vagy Fő Cancellariusza e'képpen felelt: — „A' Dánus hajóknak elvétettetések

éppen olyan szükséges és a' politikával megegyező eszköz volt, mint annak idejében a' Touloni hajós seregnek öfzfzerontatása és a' Hollandiának elvétettetése. Ministereink igen méltókká tettek volna magokat a' büntetésre, ha a' Dánus hadi hajókat kezeik közzé nem kapták volna: most pedig már, midőn Dánia nyilvánosságos hadat hirdetett Anglia ellen, úgy nézettethetnek, mint a' mellyek valóságos Britanniai tulajdonná, törvényes ragadományya váltak. — Hofzfzas vetélkedés után voksolásra kerülvén a' dolog, a' Lord Sidmouth projektomát 105 tagok vizfza vetették, 51 véle tartott.

### Hadi Történetek.

Hamburgból April. 6-kán irták, hogy az oda Stockholmból érkezett tudósítások Mártzius 20-káig szollanak, hanem semmi nevezetes ujság nem taláztatik benne. A' Swéd seregek még mind folytatják Finnlandiából az ő útjokat vizfza felé a' beljebb fekvő Swéd tartományokra, a' melyben az ellenség sem akadályoztatja őket.

Finnlandiának Tawastehuus nevű városából így irt Mártz. 10-kén egy Orosz tiszt: — „Mi már elfoglaltuk Finnlandiának két harmadát. A' Finnlandus katonák rőfz készülettel lévén a' hideg és éhség ellen, nem igen tüzesek honnyoknak védelmezésében.

Az Anglus hadi hajók ezen esztendőben Mártz. 28-kán jöttek leg előbb által a' Sund szorosán a' Napkeleti tengerre. Általevezések közben a' Swéd part mellett olyan közel eveztek-el, mint tsak lehetett. Anholt nevű kised Dánus szigetre a' Cattegat obliben (lütlandia és Norvégia között) kiszál-

lottak az Anglusok. A' Nagy Belten már most hat Anglus Linea hajót számláltak meg; s az olta Fühnen szigetéről Odensee városából is hátrább hozta Princz Ponte-Corvo a' maga fő hadifzállását. Most Coldingen városban Intlandia partján tartózkodik azzal. Azt is erősítik némelyek; hogy a' nevezett Cattedgat öbliben nagy számú Anglus hadi és szállító hajók jelentek volna meg: hanem a' még eddig tsak hihető, de nem bizonyos hír.

Nismesből, Frantzia ország Déli részéről Mártz. 21-kén. A' fegyveres seregek még meg nem szünték Spanyol ország felé takarodni. Egy időölta tsak gyalog és lovas pattantyusokat láttunk, hanem már most ismét Dragonyosok, Lovas Vadászok, és egyebek kezdettek érkezni. Többire minnyájok Olasz országból jönnek. Lehetetlen leírni a' Gibraltár ellen tétetődő készülleteknek véghetetlenégeket. Azon ostromkészületeken kívül, mellyeket a' Kadixi és Karthagenai fegyveres házak szolgáltathatnak ezen ostromra, Frantzia országból is felette sokat visznek magok a' Frantziák oda. Tályunkon tsak egy magános ember, 60 ezer mázsa szénnek szolgáltatására köhelezte magát alkú fzerént. Ahozértó emberek erősítik, hogy Gibraltár vára tsak nagyobb kiterjedésű, de nem erősebb Gaétánál, és idővel az ágyugolyobisok által az ebben találtató épületek és kazamáták is, a' kikötőhelyben találtató hajókkal egyetemben ösfze rontatván, végezetre ez is megvétettethetik.

### Tudományos Dolgozok.

A' mingyár nevezendő Kiadó, ki a' 32-dik számú M. Kiriban egy jó Orvosi Könyvet ajánlott a'

Német nyelvetértő Magyar Tudósoknak, ugyan ezekkel a' következendő tizüti munkát is megesmértetni kívánta: „Lehrbuch der Mineralogie, nach des Herrn Ober-Bergrath Karsten mineralogischen Tabellen ausgeführt von D. Franz Ambros Reufs. 8. Bände in gr. 8, Leipzig, bei F. G. Jacobäer.“

Nem ment 6 vagy 8 ezüzdöntől fogva (így ír a' Tudósító), annyi változáson által egy tudomány is, 's nem tett előfelé oly lépéseket, mint az Ásványok Tudománya, melyre nézve, Buch, Emmerling, Esmark, Hauy, Humboldt, és Karsten urak közönetet érdemelnek azért, hogy a' Chemia segedelmével meghatározták azon erős princípiumokat, a' mellyek szerént már most ki lehet megmaradandó Systema szerént dolgozni ezt a' fontos tudománt. Mostelsöben D. Reufz úr fogott bizonyos tekintetben ahoz, hogy az ásványok tudományát kedvellő közönségnek kezébe egy oly tökéletes munkát adjon, a' melyhez az ezelöteniek közzül sem telyefségére sem pontosságára nézve nem hasonlít egy is; a' melly mellett ezt még az is igen betsesíti, hogy a' Cs. K. Státusokban találtató ásványi sferzemények felöl tökéletes esmérettséget sferzehet magának belölle az Olvasó. Nem tsak az ujj találmányok és jobbítások, mind, hanem az egyéb, többire igen drága könyvekben sfertezfélyel lévök is ezekből leg jobb rendel, a' tzállal megegygyezőleg, és öly módon öfszferzedettve találatnak benne, hogy minden Technologiai, Gazdasági, és Bányázi hafznaik, 's hafználtatásoknak módjaik, igen értelmesen szembe tünnek. Mint előre való készület igen nagy könyebbségül szolgálhat az ásványi tu-

dómanynak tanulásában, ezen könyvnek első része, melynek szorgalmasan való olvastatása különösen javasoltatik is, mint a' melly minden esmértető, kivált chemiai jeleket, melléjek tétetett Deak és Frantzia nevezetekkel egyetemben, Wád, Verdiem, Berthout, 's mások szerént, magában foglal A' tulajdonképpen való ásványi tudományt (az Oryctognosiát és Geognosiát) elő adó 2. dik és 3. ik részében, Wernert követte helyyesen az Iró. Az Ásványi Chemiára, Gazdasági Ásványi tudományra, 's Földleírására nézve is megelégedhet-vélle az Olvasó. — A' 4. dik rész az egész munkáról való tökéletes laistromot foglalja magában némelly hozzáadásokkal egyetemben. Az egész 1805. dik esztendőig való minden ásványi találmányok előfordúlnak ezen hafznos kézkönyvben.

\* \* \*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Jelentés. — A' Bétsi Fő Postahivatalnak azen jelentéséhez, melly által a' közelébb költ M. Kirirban a' Magyar ország felé járó leveles postának a' mult kedden éjjel Béts és a' Magyar ország határ között való megtámadtatását 's némely pakétoknak széllyel lett tépettetését hírüladta: a' M. Kurir irói azt adjuk még hozzá Olvasóinkra nézve, hogy a' történet után néhány pakétok, rész szerént épen, rész szerént széllyel tépve Bétsbe vizszahozattatván, mi az elveszett Kurir darabokat a' számaikból kitalálni igyekeztünk, 's a' mult pénteken őket ismét útnak indítottuk: azonközben, ha tsakugyan valakié még is elmaradott volna, parantsóljon eránta, és azonnal meg fogjuk küldeni.

## Elegyes Tudósítások.

Monachiumból. — Itt Aprilis éleltől fogva, egy ujj Országglásbéli Constitutionak a Bavariai tartományokhoz való alkalmaztatásán dolgozik egy Commissió, a' melly a' Ministerekből és az Országglófzék egyéb öregebb Tanátsosaiból áll. A' Westphaliai Constitutziót tették munkájoknak mustrájává.

Kafselből. — Az itt kijövő Ujság, azt a' Frankfurti és egyéb levelekben kijött tudósítást megtzáfolja, hogy a' Westphaliai Királyságban lakó 'Sidók az ö Királyoknak nagy summa pénzt adtak volna előrevalóképpen, és hogy számára költsönben pénzt szednének fel. — A' Frankfurti egygyik Ujság szabadkozik, hogy ö nem hirdette volt ki ezt a' tudósítást a' Westphaliai 'Sidókról.

Folytatása a' Frantzia Universitás-  
nak: —

IV. Titulus. Az Universitásbéli Rangokról és Titulusokról. Az Universitásbéli tisztek ilyen rendű Rang szerént következnek egymásután: — 1) A' Nagy Mester; 2) a' Kancellarius; 3) a' Tarnokmester; 4) a' hóltoknapjáig való Tanátsosok; 5) Rendes Tanátsosok; 6) Universitás' Inspektorai; 7) Akadémiai Rectorok; 8) Akadémiai Inspektorok; 9) Dekányok; 10) a' Fakultásokhoz tartozó Professorok; 11) Lyceumi Gondviselők; 12) Lyceumi Censorok; 13) Lyceumi Professorok; 14) Collegiumok Elöljárói; 15) Lyceumi Adjunktusok; 16) Collegiumi Régensek; 17) Institutumok Elöljárói; 18) A' Penziósek; 19) A' Tanító mesterek. — A' 18

és 19 szám alattlévőknek a' Litteratúra Fakultás Baccalaureusainak; az Institutumok Elöljáróinak a' Litteratúrai Fakultáson kívül a' Tudományok Fakultálásának is, Baccalaureusaiknak; a' Gondviselőknak (Provisoroknak), Litteratúra Doktorainak és Tudományok Baccalaureusainak; a' Professoroknak és Dekányoknak pedig az ő Fakultassok beli Doktoroknak kell lenniük.

Az Universitasnak grádust nyert Elöljáróira nézve ennek felette, jutalomul és az előkelőbb hivataloknak megkülömböztetésekül, Betsületbéli Titulusok is hozattattak-bé, t. i: — Lesznek 1) Titularisok; 2) Universitas' Tisztjei; 3) Akadémiai Tisztek.

Ezen titulusokkal penziók, és tzimerek lesznek özfzfe köttetve. Az ő tzimereik kettős Pálma leszen, mellyet bal mejjeiken viselnek, a' Titularisoké arannyal, az Universitas' Tisztjeiké ezüsttel, az Akadémiaiaké pedig kék és fejér selyemmel kivarva.

A' mingyár emhített Elöljárók, az 1. 2. 3. 4. számok alatt Titularisok; az 5. 6. 7. 8. 9. 10 számok alatt lévők Universitas Tisztjei; a' 11. 12. 13. 14. számok alatt lévők Akadémiai Tisztek; a' 15. 16. 17 számok alatt lévők pedig tsak Universitas' tagjai. Az alsó ranguakat a' Nagy-mester emelheti feljebb, a' szerént, mint érdemelni fogják.

### E r d é l y.

Valamint Európának minden szegeleteiben, úgy itt is különös késedelmezéssel jött-el a' tavasz, a' mely felől e'képpen tudósított bennünket elmés versekben a' Sajó vidékéről egy erdemes levelezőnk, Április 1. ső napján: — “

„Panasz az időre.

Alszik a Természet; a Nap Aprilist jár,  
Mond-meg nekem Cserebogár mikor leszfz nyár? (\*)

Miként várokozik a rendelt orára

A hajadon leány jegyzett mátkájára;

De hijába várja, megtsalattatott: Jaj!

Várni még sem jöni, ennél nints nagyobb baj.

Ugy várjuk mi is a kellemetes tavaszt,

Várjuk mert elhozta az idő rendje azt:

Elhozta, vagy inkább azzal tsak ketsegett.

Várjuk, nints völegény, hideg ágyba-fektet.

Elhozta, mert a Nap a Kos jegybe jött már,

És az Egyenlítő lineán innen jár:

Innen jár; vagy talám tsak írják 's meg tsalnak

'S talám most is fázik, jegyibeñ a Hálnak.

Jól mondják: hazugok a Kalendáristák;

Vagy talám úgy bánnak mint ama' Sophisták,

Scaliger 's Cardanus, kik azon kotzódtak,

Mellyik bir több szörrel a Kos e', vagy a Bak?

Oh szereñtsélen Kos! 's ma' szereñtsélenek!

A' Bak gyapjával befedettek mindenek (\*\*)

Kost meggyözözte a Bak, melly kezdi a telet,

'S akadályoztatja, hogy légyen kikelet:

Meggyözözte és magát viseli mérészü,

Beteg a szegény Kos, 's talám halni készül.

Ezért aluszik a Természet, bujába,

Nem kíván részt venni a nap' sugárába.

Hijába jött által a Nap, Aprilist jár,

Ne rémitts Tél! Jöjj el oh kies Tavasz már.

György Lázló.

(\*) Ez egy régi Magyar énekből vett kitétel.

(\*\*) A' Bak' gyapja teszi a havat.